

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 18 kor.
 Félévre — 10 c.
 Helyben másutt kelve:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 12 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 14 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a 2000 k.
 Magyar utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésre visszajár
 vagy megrendelésre nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Helyi árak 2 fillér.

A közönséghez.

A hirlapkiadók, nyomdatulajdonosok és a munkások között a tegnapi napon sem jött létre az egyezés. Nem a munkások méltányosságán mulik a dolog. Nagyváradon az összes lapvállalatok oly nehézségekkel küzdenek, hogy ha a munkások túlzott követelésének csak egy csekély részét teljesítik is, ez a lapvállalatokat egyenesen létezésükben támadja meg. Ezért is a munkások kívánságait megadni egyszerűen lehetetlenség. Kénytelenek vagyunk tehát a közönséget még most is csak oly mértékben elégiteni ki a hirszolgálatban, a mennyire ez tőlünk telik. Örömeinkre fog szolgálni, ha legközelebb módunkban lesz a hiányokért bőséges kárpótlást nyújtani.

A válság.

A szabadelvű párt értekezlete.

Budapest okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A szabadelvű pártértekezlet ma délután folytatta fontos tanácskozásait. Az értekezlet előtt Tisza István gróf egy negyed óráig tanácskozott Apponyi Albert gróffal.

Podmaniczky Frigyes báró félőtkor nyitotta meg az értekezletet.

Andrássy Gyula gróf volt az első szónok, aki kijelentette, hogy csatlakozik a Széll tegnapi beszédében foglaltakhoz. Sajnálja, hogy a kilenczes bizottság javaslatait módosították, de ha megtörtént, elfogadja, mert e módosítás által szerinte egyrészt a nemzet oly vívmányokat ér el, a melyekre évszázadok óta vár. Másrészt visszaretten a következményektől, a melyekkel szembe nézünk, ha a módosítást el nem fogadják. Kéri, mondja ki az értekezlet, hogy egy álláspontnak nem áldozza fel az ország érdekeit.

Ezután Issekutz Győző szólt. Fájlatja, hogy a póttartalék contingentálását ab ovo elutasították, de konstatalja azt is, hogy a program és a módosítás közt lényeges különbség nincs. Az aggodalmaktól el kell tekinteni, mert itt nincs jogfeladás.

Vancsó Gyula elismeri, hogy a nemzeti jogok kivívása tekintetében nagy lépés történt előre s ezért hála illeti a program alkotóit. Némi aggálya van azonban a bizottság programja és Tisza módosítása tekintetében. Szerinte számolni kell az ellenzék álláspontjával is; szükség van tehát oly intézkedésekre, melyekkel az ellenzék is megnyugtatható.

Tisza István gróf ugyszólván félreértelt szavainak helyreigazítása czimén kér

szót. A módosítás biztosítani kívánja a nemzet részére a kielégítő megoldás objektív előfeltételeit. Hogy sikere lesz-e, nem tőle függ, hanem attól, hogy mindazok, akik a helyzetet veszélyeztetve látják, minden melléktekintetet félretéve, nem az ő csekély személyeért, hanem az ország érdekében neki segítségére legyenek abban, hogy az országot a súlyos helyzetből kivezesse. (Hosszas éljenzés, helyeslés és taps.)

Gorove László érdemesnek tartja gondolkodni a fölött, hogy nem lehet-e oly megoldást találni, mely a nyelv kérdésében minden skrupulust eloszlasson. Deák Ferencz törvényeiben sehol nyoma sincs, hogy nyelvünk használati jogát a hadseregben feláldozta volna, csupán annak érvényesítését halasztotta el alkalmas időre. Az ellenzék Tisza István gróf programja sehogysen fogja kielégíteni, mert többet ad föl, mint összes eddigi törvényeink és dispozióink. — Sággy Gyula azt tartja, ha a többség elfogadja Tisza István módosításait ez a program felülről való diktálása, ami ellenkezik parlamenti elveinkkel. — Tisza István gróf újabb felszólalásában eloszlatja Gorove aggodalmait és megczáfolja Sággy állítását. — Ballagi Géza elfogadja a módosításokat, melyeket jelentékteleneknek tart. — Nagy feltűnést keltett Hódossy Imre beszéde, aki Tisza István módosításait elfogadta, mivel a program vívmányai igen jelentékenyek, ezeket pedig a módosítás elvetése veszélyezteti. Ezután még Tisza István gróf újra hangsúlyozta, hogy távol áll tőle az a törekvés, hogy Apponyi Albert gróftól a pártból való kilépésre bírja, ellenkezőleg nagy fontosságot tulajdonít Apponyi közreműködésének.

Erre az értekezlet folytatását holnap délelőttre halasztották, amikor a napirenden levő tárgyat befejezik.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi párt Kosuth Ferencz elnöklésével értekezletet tartott, melyen az összes szónokok hangsúlyozták, hogy sem a kilenczes bizottság, sem Tisza István javaslata nem felel meg a párt követelményeinek. Egyedül Barta Ödön jelentette ki, hogy véleménye szerint Tisza által jogfeladás nem történt. Határozatot nem hoztak, a vitát holnap folytatják.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 29. (Saját tudósítónktól.) A Szederkényi-párt kérvénye folytán ma összehívták a képviselőházat. Tallán Béla alelnök délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg az ülést, mire fölolvasták a múlt ülés jegyzőkönyvét. Mivel pedig a Ház összehívását kérő levelet visszavonták, az elnök az ülést berekesztette.

A belügyi államtitkár lemondása.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) Gullner Gyula belügyi államtitkár ma benyújtotta lemondását, arra kérve Khuen-Héderváry gróf ideiglenes miniszterelnököt, hogy addig is, míg lemondását forma szerint elfogadják, mentse föl állásától. Ez meg is történt és Gullner Gyula ma már el is bucsuzott a belügyminiszterium tisztikarától.

Az új földmívelési miniszter.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) Tisza István gróf följánlotta a földmívelésügyi tárczát Eszterházy Mihály grófnak, aki azt el is fogadta.

Nagyvárad közgyűlése.

Nagyvárad, okt. 29.

(Saját tudósítónktól.) Nagyvárad törvényhatósága ma tartotta közgyűlését Beöthy László dr. főispán elnöklése alatt. A gyűlésen a bizottság tagjai nagy számban jelentek meg.

A polgármester havi jelentésének beterjesztése után interpellációk következtek. Balogh Döme köztisztviselési kérdésben, Dery János a kövezet felbontása miatt interpellált, Gábel Jakab a Szarvas sor rendezése és a szeméthyordás dolgában intézett kérdést a polgármesterhez. Szokolay Tamás a mezőtelegdi sajakfertőzés iránt kért fölvilágosítást. — Köszeghy József főmérnök a fölvetett technikai kérdésekre nézve nyújtott megnyugtató tájékoztatást. Rimpler Károly polgármester válasza után a jelentést elfogadták.

Most a napirend tárgyalására tértek. Bemutatták Khuen Héderváry ismeretes tiltó rendeletét az önkéntes adózás dolgában. Szokolay Tamás hevesen támadta a rendeletet, mely a törvényhatóságok autonóm jogait csorbítja. Nem fogadja el a napirendre terést javasol. A többség az indítványt elvetvén, a rendeletet tudomásul vette.

A nemzeti követelésekre vonatkozó átiratokra került most a sor. A tanács javaslatát ismertették ebben a kérdésben. Stokker József dr. szólt föl elsőnek, a tanács javaslatához azt a kiegészítő indítványt fűzve, hogy a magyar tisztiket az okkupált tartományban is elhelyezhessék, s a közös hadsereg katonái a magyar alkotmányra esküt tegyenek. Sarkady Lajos dr. indítványozza, hogy irjanak fel, miképp a hadsereg eltartásának költségeit a két állam közt a kvóta arányában osszák meg. A tanács javaslatát a két pótlással elfogadta a közgyűlés.

Zalavármegye átiratát az alkoholizmus ellen hasonló fölirattal támogatják. — Csanádmegye átiratáról a szegények jogvédelme dolgában napirendre tértek.

Pácz Sándor dr. ismeretes hazafias indítványát a Rákóczi ünnepre vonatkozólag elfogadták. Eszerint az új városházán diszközgyűlés lesz s indítványt tesznek egy utczának Rákóczi-ról való elnevezés érdekében.

A mentő intézmény igazgató bizottságába Grósz Menyhért után Stark Gyulát választották meg. Egy sereg köztérvételi ügy elintézése után bemutatták a gyermekkórház kotyikleti ingatlanának eladása czéljából tartott árverés eredményét. A tanács erre vonatkozó javaslatát Radó Ignác, Stern Hermann, Komlóssy

József és Gyémánt Jenő dr. hozzászólása után elfogadták. A kisváros háza és a rendőrségi épület értékesítésére megtartott árverés eredményét nem vette tudomásul a közgyűlés, megbízták a tanácsot, hogy a két épület eladása iránt tegyen újabb intézkedéseket.

Somogyi Károly szinigazgató kérvénye következtében ezután 17000 korona fűtési és világítási költség elengedése iránt. A tanács nem ajánlja a kérelem teljesítését, mert nincs fedezet erre, ellenben azt javasolja, hogy a fűtési és világítási készülék körül előfordult hibákért mintegy 3000 koronával kárpótolja a város a színházat. — *Friedländer Sámuel* dr. úgy találja, hogy a tanács favorizálja Somogyit. Az a tény, hogy az igazgató nagy összeggel adós, a tanácsot vádolja. A közgyűlés meggyőződhetett, hogy semmi méltánylást érdemlő oka nincs a költség elengedésnek mert állandóan nyakunkba szakad ez a teher. Indítványozza utasítsák vissza a kérvényt s követelését a város hajtsa be, a szubvenzió kérdését pedig külön tűzze napirendre. — *Hoványi Géza* úgy véli, hogy a tanács e kérdésben kötelességét teljesítette. Tény hogy a fűtési és világítási készülék nem megfelelő és Somogyi Károly kérte a tanácsot, hogy állapítsa meg, melyek az őt terhelő összegek. A szubvenzió kérdését vegyék föl a jövő havi közgyűlés napirendjébe, ha az a vélemény, hogy most a szubvenzió nem volna törvényszerűen megszavazható. Vegyék föl pedig a jövő évi költségvetés tárgyalása előtt. Az a meggyőződése hogy a szinügy támogatása a törvényhatóságnak áldozattal is hozzá kell járulnia. (Heiyeslés.)

Stokker József dr. a tárgysorozat e pontjának szövegezésére tesz észrevételt. Miután a szubvenzió kérdését ezuttal nem hirdették meg, indítványozza tüzzék ki az ügyet külön tárgyalásra. — *Rimler Károly* polgármester az indítványhoz hozzájárul. Eszerint a szubvenzió kérdését a jövő havi közgyűlés napirendjére tüzték ki; a tanács javaslatát elfogadták.

A tanács javaslatára Nagyváradi városa 200 korona adományával belépett a *Vidéki Hírlapírók Orsz. Szövetségének* alapító tagjai sorába. — A polgári lövészeget kérvényét mutatták be a tanács pártoló javaslatával a *vizhasználati díj törlése* érdekében. *Hoványi Géza* dr. az egész díj törlését ajánlja. *Balogh Döme* és *Stokker József* dr. a tanács álláspontját fogadja el, de nem tartja indokolhatónak, hogy a város mai helyzetében egy sportegyletnek ajándékot adjon. A tanács javaslatát elfogadták. — A községi polgári leányiskola tanítónőinek fizetésük arányosítása iránt beadott kérelmét a tanács a jövő havi közgyűlésre ajánlja kitűzni. *Gábel Jakab* és *Sarkady Lajos* dr. a kérelem teljesítését ajánlja.

Ezután az elnök a tanácskozás folytatását holnapra halasztotta.

H I R E K.

* **Rémhír a királyról.** Bécsi tudósítónk telegrafálja, hogy a börzén ma az a hír terjedt el, hogy a király hirtelen rosszul lett. A rémhíre az összes értékek csökkentek. Este a hírt megczáfolták.

* **Személyi hírek.** Nagy Géza dr. kir. ügyész hivatalvizsgálatra Nagyszalontára utazott. — *Pfuhl Agoston* pénzügyigazgató helyettes hazaérkezett Nagyváradra. — *Mangra Vazul* gör. kel püspöki vikárius Aradon időzik.

* **Sándorffy emléke.** Kegyeletes, de amelylett rendkívül érdekes este lesz ma a Szigligeti-színházban. A nagyváradai színház első apostolának, Sándorffy Józsefnek emlékezetére tartanak előadást, melynek műsora nagy vonzó erővel bír a közönségre. Szinre kerül Váradi Antalnak *Uj oltár* című prólogusa, melyet színházunk megnyitására írt, Szalóki Elek *Tél apó* című verses idylje, melyet már sikerrel mutattak be Nagyváradon, végül Kerner és Herodek szenzációs melodráma, a *Magyar dal*, melynek meséje a következő: Az ifjú költő Simon Jenő előtt megjelenik a muzsa s visszahozza emlékébe a multak dicsőségét. A legrégebb magyar énekek csendülnek meg a

fülébe, miközben a költő elábrándozva szaval. A melodrámaiban a következő előképek fordulnak elő: Vajk megkeresztelkedése, Szent István, Rákóczy csatái, a lerongyolódott kuruczok felvonulása, Kossuth leborul a nemzet nagysága előtt, az aradi 13 vértanu, Apotheosis, miközben az egész társulat a szózatot énekl.

* **Hosszu Vazul Nagyváradon.** Hosszu Vazul lugosi püspök vasárnap Radu Demeter püspökkel Nagyváradra érkezett. Hosszu Vazul főbb látogatást tett a városban és kedden éjjel Lugosra utazott.

* **Munkaszünet mindenszentek napján.** A Nagyváradai és biharmegyei kiskereskedők társulata a következő sorok közlésére kérte föl lapunkat: A kereskedelmi miniszterium 67496. sz. rendeletével november 1-re a munkaszünetet részlegesen felfüggesztette és megengedte, hogy virágok, faklyák, koszorúk, gyertyák, mécsesek és sirok díszítésére szükséges egyéb tárgyak az egész vasárnapon át akadálytalanul árusíttassanak és szállíttassanak. Ellenben egyéb, a sirok díszítéséhez nem szükséges tárgyak árusítása ezen napon is tiltva van.

* **A reformáció emlékünnepe.** A nagyváradai iskolák ev. ref. növendékei e hó 31-én, szombaton ülik meg a reformáció emlékünnepeit. A szép ünnepség, melynek rendezésén Sulyok István esperes fáradozik, reggel 9 órakor lesz az újvárosi ev. ref. templomban, hol a honvéd hadapród iskola, polgári leány- és fiúiskola és a tanítónőképző intézet növendékei jelennek meg. A lelkes ünnep programját a a növedeékek szavallata és éneke tölti ki.

* **Vasárnap a színházban.** Vasárnap délután a *Molnár és gyermeke* című népdrama kerül színre, a főszerepekben E. Kovács Mariska, Benkő Jolán, Pogány, Deési, Bognárral, este pedig halottak napjára való tekintettel a *Bob hercege* Parlagi Cornéliával a czimszerepben.

* **Hymen.** Weisz Adolf, az Emilia malom kitűnő főtisztviselője vasárnap esküdt őrk hűségét Grünwald Bernát debreczeni tekintélyes kereskedő bájos és művelt leányának Bertának. Dr. Krausz főrabbi megható beszédet intézett a fiatal párhoz. — Sütő Antal nagyszalontai gözmalmi felügyelő leányát Gizellát vasárnap vezeti oltárhoz Csiky István keresztusi ev. ref. lelkész.

* **Munkások Lyozeuma.** Érdekes előadások lesznek a tél folyamán a különböző munkás egyesületekben, ugymint az ácsok, kőművesek, vas és fémmunkások, földmívelők, cipészek, szabó munkások és munkásnők szakegyleteikben. Nagyon dicséretre méltó a nagyváradai társadalom egyes kiváló alakjainak az a cselekedete, hogy az ismeretek és irodalom népszerűsítése érdekében előadásokat tartanak a munkásoknak, hogy ne csak a szociálista agitátorok szolgáljanak nekik lelki táplálékkal, hanem olyan ismeretekre is tegyenek szert, amelyek valóban hasznukra és épülésükre válnak. Előadásokat tartanak Edelmann Menyhért dr. élettanból, Dési Géza dr. a világtörténetből, Sarkadi Lajos dr. a társadalmi gazdaságtan, Grósz Menyhért dr. egészségtanból, Palásthy Marcell irodalomból, Konrád Béla dr. fejlődéstannál, Kripka Henrik dr. jogi ismeretekből. Az első előadást Edelmann Menyhért dr. tartja november 2-án.

* **A sütőiparosok vasárnapja.** A nagyváradai sütőiparosok közül Schön Lipót, Kurcz Ignác, Rákosi Viktor, Smak István, Hármás János, Bányay Józsefné, Ercey József, Frisman Adolf, özv. Fuszek Agostonné, Blau Farkas és özv. Papolczy Ferenczné tegnap tartott értekezleten elhatározták, hogy a vasárnapi munkaszünetelési törvények reájuk vonatkozó intézkedését szigorúan betartják és az összes sütőiparosokat, beleértve természetesen magukat is, vasárnaponként két sütőiparoshól és egy rendőrhatalósági biztoshól álló bizottsággal ellenőriztetik. Az erre való közreműködésre beadványban kérétek tegnap Gerő Ármán rendőrkapitányt. Gerő kijelentette, hogy szívesen tesz eleget a kérelemnek és erről nyomban értesítette egy a kérelmezőket, mint a többi sütőiparosokat is, akik az értekezleten nem vettek részt.

* **A Gyilkos cseléd olitélése.** A pestvidéki törvényszék, mint Budapestről telegrafálják, ma mondta ki ítéletét *Andó Julianna*, az elvetemedett cselédleány ügyében, aki gazdáját, Horváth kapitányt agyon verte és kirabolta. Az esküdt-szék marasztaló verdiktje után, a bíróság a gyilkos cselédre tizenöt évi fegyházat mért.

* **Rövid hírek.** *A tisztí főszemle* nem november 14-én lesz, — mint tévesen közölték, — hanem november 4-én délelőtt, — *Uj körorvos.* Köröstarjában, a megüresedett körorvosi állásra Borzác János dr. vármezői körorvost választották meg. — *Kinevezés.* Aliquander Lajos tanár jelöltet, a piarista rend főnöke, a selmezbányai kir. katolikus főgymnáziumhoz helyettes tanárrá nevezte ki. — *A nagyváradai kereskedelmi alkalmazottak szakegylete.* Ruzsinszki Ilona és Vomácska József közreműködésével november 8-án táncszal egybekötött hangversenyt rendez. — Belépdij egy korona. — *Szerencsétlenség munka közben.* Dankó József pocsaji fiatal suhancz Magyar Demeter uvarán egy kutágason dolgozott. Munka közben a zsebében levő pisztoly elsült és a golyó a fiu hónaljába furódott. Allapota súlyos. — *Jótekonyság.* Néhai Weiszbrun Ádám elhalálása folytán koszoru megváltás czimén *Székely Jenő* szalontai nyomdatulajdonos 10 koronát küldött Becher Áron dr. hitközségi elnökhöz szegény sorsu gyermekek felruházására.

Törvénykezés.

Ki a legény a csárdában? Nagy Sándor a természetes bakonyzegei legény, aki félelmes csárdahős a maga falujában, május 17-én este Gábor Józsefet agyonverte a korcsában. E bűntény fölött hozott ítéletet kedden az esküdtbíró s halált okozó súlyos testisértésben mondták ki bűnösnek Nagy Sándort. A marasztaló verdikt alapján 4 évi börtönre ítélte a büntető tanács a félelmes csárdahóst.

Táviratok és telefonhírek.

Ottó főherceg dzsidáshadnagy.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A király *Károly* főherceg fiát, a 17 éves Ottó főherceget, ki tavaly hosszabb utazást tett Magyarországon, az első dzsidás ezred hadnagyává nevezte ki.

A Király-színház baja.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A Király-színház megnyitása nagy akadályokba ütközik. A főkapitány ma megtagadta a megnyitási engedély kiadását és pedig azon indokból, hogy a színház tüzzrendészeti szempontokból nem felel meg a fenálló szabályoknak.

Egy szerkesztő halála.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) *Lichtstein* Lajos a régi ujságíró gárda egyik kiváló alakja, a *Pester Correspondenz*nek évtizedeken át volt szerkesztője meghalt.

Harcz a párbaj ellen.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) Az ev. ref. főzsinat ma kimondta, hogy a párviadal véték és az egyház tartsa szent kötelességének, hogy ellene minden erejével küzdjön.

Felelős szerkesztő: **Dr. Vucskics Gyula.**

József és Gyémánt Jenő dr. hozzászólása után elfogadták. A kisváros háza és a rendőrségi épület értékesítésére megtartott árverés eredményét nem vette tudomásul a közgyűlés, megbízták a tanácsot, hogy a két épület eladása iránt tegyen újabb intézkedéseket.

Somogyi Károly szinigazgató kérvénye következett ezután 17000 korona fűtési és világítási költség elengedése iránt. A tanács nem ajánlja a kérelem teljesítését, mert nincs fedezet erre, ellenben azt javasolja, hogy a fűtési és világítási készülék körül előfordult hibákért mintegy 3000 koronával kárpótolja a város a színházat. — *Friedländer Sámuel* dr. úgy találja, hogy a tanács favorizálja Somogyit. Az a tény, hogy az igazgató nagy összeggel adós, a tanácsot vádolja. A közgyűlés meggyőződhetett, hogy semmi méltánylást érdemlő oka nincs a költség elengedésnek mert állandóan nyakunkba szakad ez a teher. Indítványozza utasítsák vissza a kérvényt s követelését a város hajtsa be, a szubvenzió kérdését pedig külön tűzze napirendre. — *Hoványi Géza* úgy véli, hogy a tanács e kérdésben kötelességét teljesítette. Tény hogy a fűtési és világítási készülék nem megfelelő és Somogyi Károly kérte a tanácsot, hogy állapítsa meg, melyek az őt terhelő összegek. A szubvenzió kérdését vegyék föl a jövő havi közgyűlés napirendjébe, ha az a vélemény, hogy most a szubvenzió nem volna törvényszerűen megszavazható. Vegyék föl pedig a jövő évi költségvetés tárgyalása előtt. Az a meggyőződése hogy a színügy támogatása a törvényhatóságnak áldozattal is hozzá kell járulnia. (Helyeslés.)

Stokker József dr. a tárgysorozat e pontjának szövegezésére tesz észrevételt. Miután a szubvenzió kérdését ezuttal nem hirdették meg, indítványozza tüzzék ki az ügyet külön tárgyalásra. — *Rimler Károly* polgármester az indítványhoz hozzájárul. Eszerint a szubvenzió kérdését a jövő havi közgyűlés napirendjére tüzték ki; a tanács javaslatát elfogadták.

A tanács javaslatára Nagyváradi városa 200 korona adományával belépett a *Vidéki Hírlapírók Orsz. Szövetségének alapító tagjai* sorába. — A polgári lövészegylet kérvényét mutatták be a tanács pártoló javaslatával a *vizhasználati díj törlése* érdekében. *Hoványi Géza* dr. az egész díj törlését ajánlja. *Balogh Döme* és *Stokker József* dr. a tanács álláspontját fogadja el, de nem tartja indokolhatónak, hogy a város mai helyzetében egy sportegyletnek ajándékot adjon. A tanács javaslatát elfogadták. — A községi polgári *leányiskola tanítónőinek fizetésük arányosítása* iránt beadott kérelmét a tanács a jövő havi közgyűlésre ajánlja kitűzni. *Gábel Jakab* és *Sarkady Lajos* dr. a kérelem teljesítését ajánlja.

Ezután az elnök a tanácskozás folytatását holnapra halasztotta.

H I R E K

* **Rémhír a királyról.** Bécsi tudósítónk telegrafálja, hogy a börzén ma az a hír terjedt el, hogy a király hirtelen rosszul lett. A rémhíre az összes értékek csökkentek. Este a hírt megczáfolták.

* **Személyi hírek.** Nagy Géza dr. kir. ügyész hivatalvizsgálatra Nagyszalontára utazott. — *Pfuhl* Agoston pénzügyigazgató helyettes hazakerkezett Nagyváradra. — *Mangra* Vazul gör. kel püspöki vikárius Aradon időzik.

* **Sándorffy emléke.** Kegyeletes, de amelyet rendkívül érdekes este lesz ma a Szigliget-színházban. A nagyváradai színház első apostolának, Sándorffy Józsefnek emlékeztetere tartanak előadást, melynek műsora nagy vonzó erővel bír a közönségre. Szinre kerül Váradi Antalnak *Uj oltár* című prólógusa, melyet színházunk megnyitására írt, Szalóki Elek *Tél apó* című verses idylje, melyet már sikerrel mutattak be Nagyváradon, végül Kerner és Herodek szenzációs melodráma, a *Magyar dal*, melynek meséje a következő: Az ifjú költő Simon Jenő előtt megjelenik a muzsa s visszahozza emlékébe a multak dicsőségét. A legrégebb magyar énekek csendülnek meg a

fülébe, miközben a költő elábrándozva szaval. A melodrámaiban a következő élőképek fordulnak elő: Vajk megkeresztelkedése, Szent István, Rákóczy csatái, a lerongyolódott kurucok felvonulása, Kossuth leborul a nemzet nagysága előtt; az aradi 13 vértanu, Apotheosis, miközben az egész társulat a szózatot énekl.

* **Hosszu Vazul Nagyváradon.** Hosszu Vazul lugosi püspök vasárnap *Radu* Demeter püspökkel Nagyváradra érkezett. Hosszu Vazul több látogatást tett a városban és kedden éjjel Lugosra utazott.

* **Munkaszünet mindenszentek napján.** A Nagyváradai és biharmegyei kiskereskedők társulata a következő sorok közlésére kérte föl lapunkat: A kereskedelmi miniszterium 67496. sz. rendeletével november 1-re a munkaszünetet részlegesen felfüggesztette és megengedte, hogy virágok, fáklyák, koszorúk, gyertyák, mécsesek és sirok díszítésére szükséges egyéb tárgyak az egész vasárnapon át akadálytalanul árusítsanak és szállíthatassanak. Ellenben egyéb, a sirok díszítéséhez nem szükséges tárgyak árusítása ezen napon is tiltva van.

* **A reformáció emléknapja.** A nagyváradai iskolák ev. ref. növendékei e hó 31-én, szombaton ülik meg a reformáció emléknapját. A szép ünnepség, melynek rendezésén Sulyok István esperes fáradozik, reggel 9 órakor lesz az újvárosi ev. ref. templomban, hol a honvéd hadapród iskola, polgári leány- és fiúiskola és a tanítónőképző intézet növendékei jelennek meg. A lelkes ünnep programját a a növedékek szavalata és éneke tölti ki.

* **Vasárnap a színházban.** Vasárnap délután a *Molnár és gyermeke* című népdrama kerül színre, a főszerepekben E. Kovács Mariska, Benkő Jolán, Pogány, Deési, Bognárral, este pedig halottak napjára való tekintettel a *Bob hercege* Parlagi Cornéliával a czimszerepben.

* **Hymen.** Weisz Adolf, az Emilia malom kintő főtisztviselője vasárnap esküdt örk hűséget Grünwald Bernát debreczeni tekintélyes kereskedő bájos és művelt leányának Bertának. Dr. Krausz főrabbi megható beszédet intézett a fiatal párhoz. — Sütő Antal nagyszalontai gőzmalom felügyelő leányát Gizellát vasárnap vezető oltárhoz Csiky István keresztiesi ev. ref. lelkész.

* **Munkások Lycozeuma.** Érdekes előadások lesznek a tél folyamán a különböző munkás egyesületekben, ugymint az ácsok, kőművesek, vas és fémmunkások, földmivelők, cipészek, szabó munkások és munkásnők szakegyleteikben. Nagyon dicséretre méltó a nagyváradai társadalom egyes kiválóbb alakjainak az a cselekedete, hogy az ismeretek és irodalom népszerűsítése érdekében előadásokat tartanak a munkásoknak, hogy ne csak a szocialista agitátorok szolgáljanak nekik lelki táplálékkal, hanem olyan ismeretekre is tegyenek szert, amelyek valóban hasznukra és épülésükre válnak. Előadásokat tartanak Edelmann Menyhért dr. életéből, Dési Géza dr. a világtörténetből, Sarkadi Lajos dr. a társadalmi gazdaságtan, Grósz Menyhért dr. egészségügyből, Palásthy Marcell irodalomból, Konrad Béla dr. fejlődéstárból, Kripka Henrik dr. jogi ismeretekből. Az első előadást Edelmann Menyhért dr. tartja november 2-án.

* **A sütőiparosok vasárnapja.** A nagyváradai sütőiparosok közül Schön Lipót, Kurcz Ignác, Rákosi Viktor, Smak István, Hármás János, Bányay Józsefné, Ercsey József, Frisman Adolf, özv. Fuszek Agostonné, Blau Farkas és özv. Papolczy Ferenczné tegnap tartott értekezleten elhatározták, hogy a vasárnapi munkaszünetelési törvények reájuk vonatkozó intézkedését szigoruan betartják és az összes sütőiparosokat, beleértve természetesen magukat is, vasárnaponként két sütőiparostól és egy rendőrhatalósági biztosból álló bizottsággal ellenőriztetik. Az erre való közreműködésre beadványban kérétek tegnap Gerő Ármán rendőrkapitányt. Gerő kijelentette, hogy szívesen tesz eleget a kérelmeknek és erről nyomban értesítette ugy a kérelmezőket, mint a többi sütőiparosokat is, akik az értekezleten nem vettek részt.

* **A Gyllkos cseléd elítélése.** A pestvidéki törvényszék, mint Budapestről telegrafálják, ma mondta ki ítéletét *Andó* Juliánna, az elvetemedett cselédleány ügyében, aki gazdáját, Horváth kapitányt agyon verte és kirabolta. Az esküdtszék marasztaló verdiktje után, a bíróság a gyilkos cselédre tizenöt évi fegyházat mért.

* **Rövid hírek.** A *tiszti főszemle* nem november 14-én lesz, — mint tévesen közölték, — hanem november 4-én délelőtt. — *Uj körorvos.* Köröstarjában, a megüresedett körorvosi állásra Borzsác János dr. vármegyei körorvost választották meg. — *Kinevezés.* Aliquander Lajos tanár jelöltet, a piarista rend főnöke, a selmezbányai kir. katolikus főgymnáziumhoz helyettes tanárrá nevezte ki. — *A nagyváradai kereskedelmi alkalmazottak szakegylete.* Ruzsinszki Ilona és Vomácska József közreműködésével november 8-án táncszal egybekötött hangversenyt rendez. — Belépődij egy korona. — *Szerencsétlenség munka közben.* Dankó József pocsjai fiatal suhancz Magyar Demeter uvvarán egy kutágason dolgozott. Munka közben a zsebében levő pisztoly elsült és a golyó a fiu hónaljába furódott. Állapota súlyos. — *Jótekonyság* Néhai Weiszbrun Ádám elhalálózása folytán korszoru megváltás czimén *Székely* Jenő szalontai nyomdatulajdonos 10 koronát küldött Becher Áron dr. hitközségi elnökhöz szegény sorsu gyermekek felruházására.

Törvénykezés.

Ki a legény a csárdában? Nagy Sándor a természetes bakonyiszegei legény, aki félelmes csárdahős a maga falujában, május 17-én este Gábor Józsefet agyonverte a kocsmában. E büntény fölött hozott ítéletet kedden az esküdtbíróság s halált okozó súlyos testisértésben mondották ki bűnösnek Nagy Sándort. A marasztaló verdikt alapján 4 évi börtönre ítélte a büntető tanács a félelmes csárdahóst.

Táviratok és telefonhírek.

Ottó főherceg dzsidáshadnagy.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A király *Károly* főherceg fiát, a 17 éves Ottó főherceget, ki tavaly hosszabb utazást tett Magyarországon, az első dzsidás ezred hadnagyává nevezte ki.

A Király-színház baja.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) A Király-színház megnyitása nagy akadályokba ütközik. A főkapitány ma megtagadta a megnyitási engedély kiadását és pedig azon indokból, hogy a színház tűzrendészeti szempontokból nem felel meg a fenálló szabályoknak.

Egy szerkesztő halála.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) *Lichtstein* Lajos a régi újságíró gárda egyik kiváló alakja, a *Pester Correspondenz*nek évtizedeken át volt szerkesztője meghalt.

Harcz a párbaj ellen.

Budapest, okt. 29. (Saját tudósítónktól.) Az ev. ref. főzsínat ma kimondta, hogy a párviadal vétek és az egyház tartsa szent kötelességének, hogy ellene minden erejével küzdjön.

Felelős szerkesztő: **Dr. Vucskics Gyula.**